

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 1. februar 2017 truffet vedtak i

Sak nr: 16-102 (arkivnr: 16/1417)

Saken gjelder: Klage fra A og B på jordskiftedommer C ved X jordskifterett

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Trond Berge
Ketil Myhre
Svein J. Magnussen
Turid Ellingsen

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning det ikke foreligger klagerett, klagefristen er oversittet, den gjelder forhold behandlet i tidligere klagesak og i den utstrekning den gjelder forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer C.

Innledning:

Ved brev av 14. november 2016 har A og B klaget på jordskiftedommer C ved X jordskifterett. Klagen gjelder dommeradferd og sen saksbehandling. Klagen er supplert ved brev av 22. november, 23. november, 24. november, 28. november, 29. november, 30. november, 8. desember, 9. desember, 12. desember og 13. desember 2016, samt 12. januar, 20. januar, 22. og 24. januar 2017. I de fem siste skrivenne har klagerne totalt listet opp 30 klagepunkter. Klagen er forelagt jordskiftedommer C, som ved brev av 16. desember 2016 har avgitt uttalelse. Jordskifterettsleder D ved X jordskifterett er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Klagen knytter seg til en sak som ble krevd for X jordskifterett 1. juli 2015. A er som hjemmelshaver til gnr. 153 bnr. 2 i Y kommune, en av flere parter i saken. B er As ektefelle. Jordskiftedommer C er dommer i saken. Hovedkravet i saken, sak [...], som omfatter bruksordning og felles tiltak for en privat vei som bl.a. skal betjene klagers fritidseiendom, ble behandlet i rettsmøte 3. oktober 2016, og jordskifteavgjørelse ble avsagt 10. november 2016. Delkrav om fastsetting av grense, sak [...], ble behandlet i rettsmøte 3. og 4. oktober 2016. Dom ble avsagt 10. november 2016 og jordskifteavgjørelse ble avsagt 16. november 2016. I tillegg omfatter saken to andre delkrav. Et av delkravene, tvist om rettigheter til båtfester, ble behandlet i rettsmøte 18. mars 2016 og det ble inngått rettsforlik. Det siste delkravet gjelder veirett til klagers fritidseiendom. Denne delsak er ennå ikke berammet.

Klager – A og B – har i hovedsak vist til følgende:

Domstolen har avsagt dom i sak [...] om fastsetting av grense, men det tok lang tid å få forkynt dommen, og de måtte purre to ganger. De fikk dommen og rettsavgjørelsen forkynt pr. e-post og ikke pr. brev. Det er også satt ned grensemerker før dommen ble forkynt eller er rettskraftig. De hadde allerede før dommen ble avsagt opplyst at de ville anke dersom de tapte saken. De reagerer derfor på at grensemerkene allerede er nedsatt.

Fra kravet ble reist tok det nesten ett og et halvt år å behandle saken. De mener jordskiftedommer C på denne måten har trenert saken. Motparten har fått frister som ikke er overholdt, og det er gitt nye frister.

Samtidig er delsak som gjelder veirett til deres fritidseiendom ikke prioritert. Det er den saken de mener det haster mest å få avklart. De mener saken må berammes så raskt som mulig. I henhold til retningslinjer for jordskifteretten skal sakene prioriteres i den rekkefølge de kommer inn, samt etter hvor viktige de er for parten. De gjorde jordskiftedommeren tidlig oppmerksom på at det hastet med avklaringen om veirett for fritidseiendommen. De mener denne saken er uavhengig av de andre delsakene.

Jordskiftedommeren har delt ut tinglyste dokumenter angående fritidseiendommen. Han utleverte ikke alle tinglyste dokumenter, eller opplyste om dem. De mener jordskiftedommeren på denne måten har favorisert motparten.

De mener jordskiftedommer C skulle ha anmeldt opplysninger som fremkom under befaringen om ulovlig veibygging foretatt av rekvirenten.

På grunnlag av dommen og jordskifteavgjørelsene mener de jordskiftedommeren favoriserer rekvirenten av saken.

Innklagede – jordskiftedommer C – har i hovedsak vist til følgende:

Flere av forholdene som påpektes i klagen er knyttet til et delkrav om fastsetting av grense, sak. [...], og går på saksbehandlingen i denne. Saken er anket til Z lagmannsrett. Tilsvarende gjelder for klagepunkter knyttet til saksbehandlingen av hovedkravet. Forhold knyttet til saksbehandlingen er grunnlag for anke og kan etterprøves av ankedomstolen. Dette kan ikke være Tilsynsutvalgets oppgave. Han ber om at Tilsynsutvalget avviser klagen på disse punktene.

Han regner med at Tilsynsutvalget har meddelt klagerne at Tilsynsutvalget ikke har adgang til å instruere en dommer.

Han har som dommer i saken ikke tatt parti med noen av partene.

Det er ikke hans oppgave å anmelde noen. Han bemerker at om rekvirenten av saken legger til rette for å drive skogen med sin traktor så har vedkommende selvsagt full adgang til det uten at dette kan kalles en ulovlighet.

Han kan ikke se at det foreligger brudd på god dommerskikk i saken.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget har funnet saken klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgi forklaring, jf. domstoloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg for utvalget.

Tilsynsutvalget legger til grunn at klagen omfatter de 30 klagepunktene som er inntatt i klagerens oppsummering av 12. januar, samt etterfølgende skriv. De fleste punktene gjelder forhold som Tilsynsutvalget ikke kan behandle og som derfor må avvises. Utvalget ser ikke grunn til nærmere omtale av alle punktene, men viser til klagerens egen nummerering.

I skrivene har klagerne en rekke ganger vist til at Tilsynsutvalget må sørge for å avklare og påpeke ulike forhold overfor dommeren. De har bl.a. bedt Tilsynsutvalget besørge at de "*straks får forkynt dommen i saken*", "*at det straks innkalles*" og at dommeren skriftlig meddeler bestemte forhold til andre parter i saken. Videre har de bedt utvalget vurdere om noe "*sorterer under inhabilitets forhold*". Skrivene fra klagerne bærer i stor grad preg av manglende kunnskap og forståelse for Tilsynsutvalgets rolle og funksjon, samt hva Tilsynsutvalget kan og ikke kan behandle. Tilsynsutvalget kan bl.a. ikke instruere en dommer om saksbehandlingen. Det ligger heller ikke til Tilsynsutvalget å vurdere dommeres habilitet.

De delene av klagen som framgår av klagepunktene 1, 2, 3, 4 og 25 ble alle behandlet i sak 16-038. Det har ikke framkommet nye forhold som gir grunnlag for ny behandling. Disse klagepunktene blir følgelig å avvise.

De delene av klagen som er referert i punktene 5 og 6 er inngitt mer enn tre måneder etter at forholdet fant sted. Klagefristen er utløpt, jf. domstoloven § 237 fjerde ledd, disse delene av klagen blir følgelig å avvise.

De delene av klagen som det er vist til i klagepunktene 20, 21, 23, 24 og 29, knytter seg til andre parter i saken. Klagerne er ikke selv direkte berørt av de forholdene det vises til, de har følgelig ikke klagerett, jf. domstoloven § 237 første ledd nr. 1. Klagepunktene blir å avvise.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstolloven § 236 fjerde ledd, hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning. Dette gjelder for eksempel innsigelser mot dommerens beslutninger i forbindelse med saksbehandlingen, prosessledelsen eller innvendinger mot selve rettsavgjørelsen. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke. Utvalget kan heller ikke vurdere prosessuelle avgjørelser som ikke kan ankes, for eksempel beslutninger om tid og sted for hovedforhandling eller lignende, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 175.

Klagerne har i klagepunktene 7 – 13, 16 – 19, 26 og 30 anført at avgjørelser er uriktige eller at det foreligger feil eller mangler ved saksbehandlingen eller prosessledelsen. De har bl.a. vist til forhold knyttet til forkynning av avgjørelser, fremleggelse av bevis, frist og fristutsettelse og andre prosessuelle avgjørelser. De har anført at det er feil i bevisvurdering, rettsanvendelse og rettens skjønnsmessige vurderinger, feil eller mangler i rettsbok og domspremisser og feil i domsresultat. Videre har de anført at merking av fastsatt grense før rettskraft er lovstridig. Disse forholdene kan brukes som ankegrunn og kan derved ikke vurderes av Tilsynsutvalget, klagepunktene blir følgelig å avvise.

Klagerne har anført at dommeren har trenert saken. I punkt 14 har klagerne framholdt at innklagde utsatte utsendelse av dom slik at deres "*ankefrist tilfeldigvis løp ut på julaften*". De mener dessuten at innklagde har trenert ankebehandlingen ved å vente for lenge med å forkynne anken for motparten. I punkt 22 har de også framholdt at innklagde har trenert saken i forbindelse med fristbehandling overfor motparten. I punkt 15 har de framholdt at innklagede har opptrådt i strid med god dommerskikk ved at han har unnlatt å anmelde et forhold klagerne mener er ulovlig.

Dette er forhold som utvalget kan vurdere.

I forarbeidene til domstolloven kap. 12, er det nærmere beskrevet hva som skal være retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd. Utvalget viser bl.a. til Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 199 hvor følgende er uttalt:

"God dommerskikk har å gjøre med hvordan en dommer utfører sine oppgaver. God dommerskikk er knyttet til en rekke forhold. For det første vil dommerens opptreden i retten være gjenstand for vurdering. I den forbindelse kan spørsmål om møteledelse, opptreden overfor parter, vitner og andre aktører være av betydning. Videre vil spørsmål om brudd på god dommerskikk kunne komme inn i forbindelse med vurdering av hvordan saksbehandlingen utføres, herunder om dommeren opptrer sendrektig, er dårlig forberedt til møter og mangler organisering av forberedelsen til rettsmøter osv. "

Det er en viktig rettesnor for Tilsynsutvalget om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 174. Det må være påvist konkrete forhold, f.eks. i form av krenkende utsagn eller annen klanderverdig opptreden fra dommerens side, for at utvalget skal kunne reagere med disiplinærtiltak.

Tilsynsutvalget kan ikke se at slike forhold er påvist. Av alt det som framkommer i klagen er det ikke noe som tilsier at innklagde har opptrådt i strid med god dommerskikk eller på annen måte brutt de plikter som ligger til dommerstillingen. Det er derved ikke grunnlag for å konkludere med at jordskiftedommer C har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning det ikke foreligger klagerett, klagefristen er oversittet, den gjelder forhold behandlet i tidligere klagesak og i den utstrekning den gjelder forhold som kan brukes som grunnlag for anke eller gjenåpning.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor jordskiftedommer C.